

Č.j.: MMR-24259/2017-11

**Metodické doporučení pro orgány územní samosprávy k řešení
nezbytných dodávek v oblasti pohřebnictví v systému nouzového
hospodářství**

1. Úvod

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) v rámci své působnosti, vydává metodické doporučení k řešení nezbytných dodávek v oblasti pohřebnictví (dále jen „metodické doporučení“) určené orgánům územní samosprávy.

Metodické doporučení vychází ze zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, z vyhlášky Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů, z Metodiky plánování nezbytných dodávek v systému hospodářských opatření pro krizové stavy pro ÚSÚ, KÚ, HZS a ORP vydané Správou státních hmotných rezerv, Praha 2013, a z dalších právních předpisů a dokumentů z oblasti krizového řízení.

Důvodem zpracování metodického doporučení byla nejednotnost podkladů, ze kterých jednotlivé orgány územní samosprávy vycházely při stanovování počtu nezbytných dodávek (dále jen „ND“) v oblasti pohřebnictví. Mezi jejich požadavky na počty ND v oblasti pohřebnictví byl značný nepoměr.

Cílem metodického doporučení je sjednocení určování požadavků orgánů územní samosprávy na počty ND v oblasti pohřebnictví k řešení krizových situací v informačním systému Argis.

2. Působnost MMR

MMR vykonává funkci ústředního správního úřadu mimo jiné v oblasti pohřebnictví dle § 14 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů.

3. ND v oblasti pohřebnictví

Dle číselníku ND a dle působnosti MMR (MMR-0317) mezi ND v oblasti pohřebnictví patří:

- 5. 11. *Vak na zesulé*
- 5. 12. *Rakve*
- 29. 20. *Pohřební a kremační služby*

5. 11. *Vak na zesulé*
specifikace dle **ČSN EN neexistuje**

MMR doporučuje vaky na zesulé (na lidské pozůstatky dospělých) s rozměry 210 x 90 cm a dále alespoň 1/4 z celkového počtu vaky na torza a lidské pozůstatky osob do 10 let věku (délka vaku do 150 cm). Vaky by měly být opatřeny šesti držadly pro snazší manipulaci a v horní části vaku by měl být všit zip ve tvaru „D“.

Vaky by měly být zpravidla vyrobeny z PE folie tloušťky 0,15 mm s dvojitým zesíleným dnem s min. nosností 120 kg. U PE materiálu je výhoda, že je relativně těsný, bohužel má x-letý poločas rozpadu, pro účely pohřbení je proto vhodné použít i materiál z tkaniny. Existuje také patologický vak EPBV-10 pro použití při výskytu vysoce nakažlivých chorob.

Je nutné mít na zřeteli, že rychlé ukládání do vaků bez řádné evidence lidských pozůstatků psychicky zatěžuje příbuzné obětí natolik, že po čase, v době míru a prosperity, zpětně osoby blízké zemřelému působí odpovědným veřejným činitelům právní problémy. Pohřbívat lze pouze do individuálních a samostatných hrobů.

5. 12. *Rakve*
specifikace dle **ČSN 49 3160-3**

MMR doporučuje, aby početní množství rakví určených do země odpovídalo početní množství vaků na zesulé (na lidské pozůstatky). Alespoň 1/4 z tohoto množství by měla být určena osobám do 10 let věku (délka rakve do 150 cm). Zvláštní požadavky na kremační rakve splňují i rakve určené do země, nikoli naopak.

29. 20. Pohřební a kremační služby
specifikace dle ČSN EN 15017

Je důležité, aby orgány územní samosprávy měly přehled o počtu aktivních pohřebních a kremačních služeb na svém území a o jejich kapacitách.

Při plánování jednotlivých ND v oblasti pohřebnictví je třeba zohlednit § 7 odst. 1 písm.

a) zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který ukládá provozovateli pohřební služby povinnost mít vždy k dispozici o 2 transportní rakve nebo transportní vaky více, než činí jeho průměrná denní potřeba, minimálně však 4 transportní rakve nebo transportní vaky. Toto výše citované ustanovení však není v praxi vynucováno, MMR nemá přehled o jeho naplňování.

Aktivních provozovatelů pohřebních služeb je v současnosti na území České republiky kolem 300 a jejich kapacity je třeba do požadavku ND zohlednit. Provozovatelů krematorií je 27 s 54 kremačními pecemi. Neidentifikované oběti ovšem nelze zpopelnit. Pro nouzové shromaždiště obětí při větším počtu by bylo možné využít zimní stadiony a jejich ledové plochy. Po pohřbení obětí by bylo nutné provést po dohodě s krajskou hygienickou stanicí úplnou dezinfekci zimního stadionu.

4. Plánování ND

Při plánování ND orgány územní samosprávy postupují dle Metodiky Správy státních hmotných rezerv k plánování ND v systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

Základním dokumentem pro plánování ND v systému nouzového hospodářství je **plán nezbytných dodávek** (dále jen „PND“), který je součástí operativní části krizového plánu ústředního správního úřadu, kraje a obce s rozšířenou působností.

PND je zpracováván za účelem stanovení potřeby ND pro řešení jednotlivých druhů krizových situací a nalezení vhodných zdrojů ve vlastnictví podnikatelských subjektů nebo nutnosti vytvoření odpovídajícího zdroje v systému státních hmotných rezerv.

PND zpracovávají správní úřady s využitím informačního systému Správy státních hmotných rezerv Argis.

PND obsahuje:

- seznam požadovaných ND,
- přehled dodavatelů ND,
- seznam nezajištěných ND,

- o další (nepovinné) údaje, které správnímu úřadu umožní ND za krizových stavů zabezpečit.

Při zpracovávání PND se postupuje dle vyhlášky Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů a Metodiky Správy státních hmotných rezerv k plánování ND v systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

5. Požadavky na počty ND v oblasti pohřebnictví

Toto doporučení se prioritně zaměřuje na *ND 5. 11. Vak na zesnulé*, a to zejména z důvodu nejednotnosti podkladů, ze kterých orgány územní samosprávy vycházely při stanovování počtu *ND 5. 11. Vak na zesnulé*. Počty *ND 5. 11. Vak na zesnulé* jsou v rámci jednotlivých orgánů územní samosprávy velice rozdílné. Mezi jejich požadavky na počty ND v oblasti pohřebnictví byl značný nepoměr.

Podle dosavadních zjištění vychází většina orgánů územní samosprávy při plánování počtů *ND 5. 11. Vak na zesnulé* z dokumentů a předpokladů:

a) Přehled možných zdrojů rizik a analýza ohrožení

Přehled možných zdrojů rizik a analýza ohrožení jsou součástí základní části krizového plánu ústředního správního úřadu, kraje a obce s rozšířenou působností.

b) Pandemický plán kraje

Pandemický plán kraje vychází z Pandemického plánu České republiky aplikovaného na místní podmínky kraje.

Pandemický plán České republiky z roku 2011 je aktualizací Pandemického plánu České republiky z roku 2006. Aktualizace byla provedena na základě zkušeností z pandemie 2009/2010, zaměřena zejména na pandemii chřipky. Dále aktualizace zohledňuje nové poznatky o šíření chřipkového viru i o vzniku nových pandemických variant a aktuální doporučení Světové zdravotnické organizace i implementaci Mezinárodních zdravotnických předpisů (2005).

Je předpoklad, že v případě výskytu pandemie chřipky bude nakaženo až 30 % populace. Smrtnost, což je poměr počtu zemřelých v důsledku nákazy k celkovému počtu nakažených, je odhadována na 0,37%. Této teoretické smrtnosti by v rámci celé České republiky odpovídalo cca 12 200 zemřelých.

Období trvání pandemie se předpokládá na přibližně 3 měsíce, což je dostatečný časový interval k vytvoření nových ND.

c) Vlastní odhady orgánů krizového řízení kraje, obcí s rozšířenou působností

MMR tato zjištění bere na vědomí a doporučuje při plánování ND v oblasti pohřebnictví dále vycházet a zaměřit se nejenom na předchozí dokumenty a předpoklady, ale i na **historii a vlastní předešlé zkušenosti**.

MMR doporučuje při stanovování počtů ND 5. 11. Vak na zesnulé dále vycházet z historických údajů o krizových situacích a mimořádných událostech, a to především ze zkušeností z minulých let na území České republiky a ve světě.

Z dosavadních zjištění MMR vyplývá, že z historického hlediska počty obětí v důsledku krizových událostí či mimořádných událostí v České republice závisí zejména na konkrétním druhu krizové situace či mimořádné události. Počty obětí se pohybují v řádech desítek, jak je zřejmé z tabulky v příloze č. 1.

Nejkatastrofálnější scénář, a tudíž i největší počet obětí měla **Španělská chřipka - PANDEMIE**, kdy jenom na území bývalé Československé republiky zemřelo cca 40 000 lidí v období tří měsíců. Je třeba vzít na vědomí, že v době Španělské chřipky, nebyla lékařská věda na takové úrovni, jako je dnes, léčba byla velmi omezená a do celkového počtu obětí mohly být zahrnuty i jiné důvody úmrtnosti.

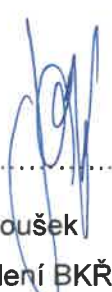
Pro porovnání v příloze č. 2 je tabulka obsahující výčet krizových situací a mimořádných událostí podle počtu obětí ve světě.

6. Závěr

Předpověď počtu obětí u různých variant krizových situací i mimořádných událostí není jednoduchá a závisí na mnoha faktorech, mezi které zejména patří počet obyvatel, rozloha, využití území, infrastruktura apod.

MMR doporučuje vzít tyto informace při určování počtu ND v oblasti pohřebnictví v úvahu.

V Praze dne 10. července 2017

.....
PhDr. Jiří Janoušek
vedoucí oddělení BKŘ a bezpečnostní ředitel

PRO INFORMACI

Od 1. 1. 2017 je na MMR zřízeno nové oddělení pohřebnictví, které metodicky řeší agendu pohřebnictví na území České republiky a shromažďuje veškeré informace k této problematice.

Pracovníci MMR pro agendu pohřebnictví

- ThLic. Tomáš Kotrlý, Th.D. - vedoucí oddělení pohřebnictví
 - tel.: +420 224 864 146
 - e-mail: tomas.kotrlý@mmr.cz
- ThLic. Milan Mičo, Th.D.
 - tel.: +420 224 864 635,
 - e-mail: Milan.Mico@mmr.cz

MMR na webových stránkách (<http://www.mmr.cz>) mj. uveřejňuje:

- seznam pracovníků pověřených zpracováním agendy pohřebnictví v krajích,
- další zajímavé odkazy např. seznam krematorií, seznam veřejných pohřebišť apod.

Novela zákona o pohřebnictví, senátní tisk 122, která zřizuje inspekci MMR v pohřebnictví, nabývá účinnosti prvním dnem druhého měsíce následujícího po dni jejího vyhlášení, tj. pravděpodobně od 1. září 2017.

Seznam použitých zkratk

HZS - Hasičský záchranný sbor

KÚ - Krajské úřady

MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj

ND - Nezbytná dodávka

ORP - Obce s rozšířenou působností

PND - Plán nezbytných dodávek

ÚSÚ - Ústřední správní úřady

Seznam příloh

Příloha č. 1: Výčet krizových situací a mimořádných událostí podle počtu obětí na území České republiky	9
Příloha č. 2: Výčet krizových situací a mimořádných událostí podle počtu obětí ve světě.....	10

Příloha č. 1: Výčet mimořádných událostí a krizových situací podle počtu obětí na území České republiky

Pořadí	Datum	Druh MU (KS)	Příčina	Místo	Počet obětí
1.	1918 - 1920	Španělská chřipka	Pandemie	Celý svět (Československo)	40 000 obětí
2.	3.1. a 28.6.1934	Výbuch plynu na dole Nelson III	Porušení bezpečnostních předpisů	Osek, Československo	144 obětí
3.	29.7.1897	Povodeň	Vydatné dešťové srážky	Povodí řek Nisy a Jizery, Rakousko-Uhersko	120 obětí
4.	14.11.1960	Železniční nehoda	Hrubá nedbalost strojvůdce	Stěblová, Pardubice, Československo	118 obětí
5.	7.7.1961	Výbuch metanu v dole Dukla	Omylem spuštěný a posléze vznícený pásový dopravník	Haviřov, Česká republika	108 obětí
6.	30.10.1975	Letecká nehoda	Náraz do vrcholku Sedleckých skal při přistání	Praha 6 Suchdol, Československo	79 obětí
7.	18.10.1916	Protržení hráze	Nedostatečný geologický průzkum	Desná, Jizerské hory, Rakousko-Uhersko	67 obětí
8.	19.2.1973	Letecká nehoda	Vzdušná turbulence nebo chyba v ovládání letounu	Praha 6 Ruzyně, Československo	62 obětí
9.	5.7. - 29.7.1997	Povodeň na Moravě a Odě	Vydatné dešťové srážky	Střední Evropa (Česká republika, Polsko, Rakousko, Slovensko)	49 obětí
10.	13.12.1973	Exploze v obytně	Únik sítiplynu	Tachov, Česká republika	47 obětí
11.	26.1.1972	Letecká nehoda	Dosud hodnověrně neobjasněno	Srbská Kamenice, Československo	23 obětí
12.	8.3.2003	Dopravní nehoda autobusu	Chyba řidiče autobusu- rychlá jízda, nevěnování se řízení	Bujanov, Suchdol u Bujanova	20 obětí
13.	23.11.1984	Havárie v národním podniku MESIT	Zřícení zapříčinené rozpadem konstrukce	Uherské Hradiště, Československo	18 obětí
14.	19.7.1974	Výbuch v Záluží u Mostu	Technická závada a nedbalost	Záluží u Mostu, Československo	17 obětí
15.	1. 3. - 5. 3. 2008	Vichřice EMMA	Cyklon o rychlosti 120 až 140 km/h	Evropa, Česká republika	14 obětí
16.	4.9.2014	Zřícení železničního mostu	Nedbalost, chybné technologické postupy	Vilémov, okr. Havlíčkův Brod, Česká republika	8 obětí
17.	17.2.2013	Exploze plynu	Úmysl, pachatel známý	Frenštát pod Radhoštěm, Česká republika	6 obětí
18.	28.5.1984	Výbuch v Semtině	Nedostatečná pozomost, nedbalost	Semtín, Pardubice, Československo	5 obětí
19.	20.4.2011	Výbuch trhaviny v továrně Explosia	Závada na výrobním zařízení	Pardubice, Česká republika	4 obětí
20.	16. 10. a 3.12. 2014	Výbuch muničního skladu	Dosud ve vyšetřování	Vrbětice, okr. Zlín, Česká republika	2 obětí
21.	1977	Radiační havárie	Porušení technologického postupu	Jaslovské Bohunice, Československo	0 obětí

Příloha č. 2: Výčet krizových situací a mimořádných událostí podle počtu obětí ve světě

Pořadí	Datum	Druh MU (KS)	Příčina	Místo	Počet obětí
1.	1918-1920	Španělská chřipka	Pandemie	Celý svět	50 000 000 - 100 000 000 obětí
2.	4.4.1904	Zemětřesení	Přírodní katastrofa	Šan-si, Čína	830 000 obětí
3.	23.5.1905	Tajfun	Přírodní katastrofa	Bhola, Pakistán (dnešní Bangladéš)	300 000 až 500 000 obětí
4.	26.6.1905	Tsunami	Podmořské zemětřesení	Indické moře, Indie, Indonésie, Thaj-wan	až 270 000 obětí
5.	3.12.1984	Havárie v chemické továrně Union Carbon	Zanedbání základních bezpečnostních opatření	Bhópál, Indie	8000 obětí během prvních tří dnů
6.	11.9.2001	Teroristický útok	Teroristický čin	New York, Washington, USA	2977 obětí
7.	30.5.1889	Protržení přehrady	Narušení konstrukce hráze	Johnstown, Pensylvánie, USA	2209 obětí
8.	9.10.1963	Povodeň	Nedostatečný geologický průzkum	Vajont, Itálie	2117 obětí
9.	14.8.2007	Bombový útok	Teroristický čin	Města Jazeera a Qahtaniya, Irák	796 obětí
10.	27.3.1977	Letecká nehoda	Řada nešťastných náhod	Vojenské letiště Los Rodeos, Tenerife, Španělsko	583 obětí
11.	1.9. - 3.9.2004	Beslanský školní masakr	Teroristický čin	Beslan, Severní Osetie, Ruská federace	342 obětí
12.	23.6.1985	Zmizení letadla	Nezjištěno	Atlantik	329 obětí
13.	1.7.1978	Havárie automobilové cistemy	Havárie v dopravní lidský faktor	San Carlos de la Rapita, Španělsko	215 obětí
14.	5.7. - 29.7.1997	Povodeň na Moravě a Odře	Vydatné dešťové srážky	Střední Evropa (Česká republika, Polsko, Rakousko, Slovensko)	114 obětí
15.	prosinec 2013 - březen 2014	Epidemie	Virus Ebola	Západní Afrika	78 obětí
16.	26.4.1986	Radiační havárie	Porušení bezpečnostních předpisů a postupů	Černobyl, Ukrajina	56 obětí bezprostředně po havárii
17.	10.5.1905	Radiační havárie	Zanedbání bezpečnostních předpisů	Windscale, Velká Británie	0 obětí
18.	1.6.1905	Radiační havárie	Technologické nedostatky a nedodržení předpisů	Three Miles Island, USA	0 obětí
19.	3.7.1905	Radiační havárie	Zemětřesení a následné tsunami	Fukušima, Japonsko	0 obětí